

A KOCKÁZATELEMZÉS MÓDSZERTANÁNAK LEÍRÁSA

A Belső Ellenőrzési Kézikönyv előírása (Bkr. 17. § (2) bek. c) pontja) szerint a tervezés (stratégiai, éves) megalapozásához szükséges kockázatelemzést a belső ellenőrzési vezető Dr. Galambos Péter – Dr. Fekete István: „Kockázatelemzés lépésről lépésre” című könyvében rögzített **módszertan** alapján végzi. A módszertan leírása az idézett könyv tartalmát figyelembe véve a következő:

A KOCKÁZATKEZELÉS LÉPÉSEI:

- I. Kockázatok azonosítása
- II. Kockázatok értékelése
- III. Kockázatra adott reakciók
(kockázatkezelés)
- IV. Kockázatok felülvizsgálata

I. Kockázati tényezők azonosítása:

- 1) Az értékelés során használt hatástényező kiválasztása
- 2) Kockázat tényezők csoportjainak meghatározása
- 3) Kockázati tényezők feltárása

- 1) **Az értékelés során használt hatástényező:** A szervezet költségtakarékos és hatékony működése.
- 2) A kockázatelemzés alapján a kockázatelemzésnél figyelembe vett **kockázati tényező csoportok** (folyamatok):

Az egyes folyamatokhoz tartozó konkrét kockázati tényezők a korábbi időszak ellenőrzési tapasztalatai alapján kerültek meghatározásra.

- 3) **Kockázati tényezők feltárása:** A kockázati tényezőket a kockázatokot hordozó tevékenységek alapján határoztam meg. Tevékenységenként négy kockázati tényező meghatározására került sor.

II. Kockázatok értékelése:

- 1) Valószínűségi skála meghatározása
A rendelkezésre álló tapasztalatok alapján a feltárt kockázatok az elemzés évében milyen valószínűséggel fognak bekövetkezni?
- 2) Hatásskála meghatározása
A kockázatok felmerülése esetén azok hatása milyen nagyra becsülhető.
- 3) Mennyiségi értékelés lefolytatása
Az egyes kockázatok valószínűségének és hatásának meghatározása a hatástényező tekintetében
- 4) Kritikus tényezők kiválasztása
A kockázati együtttható meghatározása

1) Az alkalmazott valószínűségi skála meghatározása:

1	-	1-20 % közötti valószínűség	(nagyon alacsony valószínűségű)
2	-	21-40 % közötti valószínűség	(alacsony valószínűségű)
3	-	41-60 % közötti valószínűség	(közepes valószínűségű)
4	-	61-80 % közötti valószínűség	(magas valószínűségű)
5	-	81-99 % közötti valószínűség	(nagyon magas valószínűségű)

2) Az alkalmazott hatáskála meghatározása:

- 1 - 0-20 % (nagyon alacsony hatású)
- 2 - 21-40 % (alacsony hatású)
- 3 - 41-60 % (közepes hatású)
- 4 - 61-80 % (nagy hatású)
- 5 - 81-99 % (nagyon nagy hatású)

3) és 4) Mennyiségi értékelés és kritikus tényezők kiválasztása:

A kritikus tényezők kiválasztásához meg kell határozni az egyes kockázati tényezők kockázati együtthatóját K, amely pl. a következő képlet szerint számítható ki: $K = V + 2 * H$, ahol V= Valószínűség, H= Hatás.

Egy kockázati tényező esetében a kockázat automatikusan kritikus, ha értéke 11 és 15 között van.

Jelen kockázatelemzésben négy kockázati tényezőt alkalmaztam, ezért egy tevékenység esetén **a kockázat automatikusan kritikus, ha annak értéke 44 és 60 között van.**

III. Kockázatra adott reakciók:

- A kritikus kockázatokra javaslatokat kell kidolgozni
- A javaslatok alapján intézkedéseket kell kidolgozni
- Kockázatok és intézkedések nyilvántartásának vezetése

*A kockázatelemzés eredményének figyelembe vételével **a kritikusnak ítélt zónában található területeken szükséges belső ellenőrzés lefolytatását javasolni, ahol a négy kockázati tényező alapján meghatározott kockázati együttható a 44-es pontérték fölött van.***